

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÒMICA Y BIBLIOGRÀFICA.

Protestas.

La reunió que se celebrà lo diumenje passat en las Borjas Blancas, convocada per la Lliga Agraria, publicà lo següent document, en nostra llengua. Diu aixís:

ALS PAGESOS

¡Pagesos! es arribada l' hora de vostra redempció; á vosaltres correspon lo completarla. Pera aixó no cal mes que unirvos, com las altres classes socials fan, y com la «Unió pagesa» està comensada ab fonaments tant forts com de confiansa, no mes falta que per vostra part hi ajudeu portanthi un petit gra d' arena.

Lo Govern vol que li diguéu «d' una manera clara y sense embolichs, las nostras necessitats á fi de que després de convensut pugui corretgírlas» (textual).

Donchs be, junteuvos y en imponent manifestació, demostreuli d' un modo terminant, las mil y mil calamitats que afligeixen á la pagesía.

Per aixó lo 29 del present mes, tindrà lloch en las Borjas Blancas d' Urgell, una gran reunió, que presidida per la junta Sucursal de la «Unió pagesa», ó sia «Lliga

Agraria», y tots junts, apoyats per «eminencias oratorias» que ab mes ó menos conformitat arrosseguem vostra esllangaida y fins avuy resignada vida.

En aqueixa nanifestació, haven de probar que ans que tot acatem la Lley fonamental del Estat, y ans que res en lo referent al article tercer de la mateixa: á la mida de sa riquesa lo mateix que fer veurer lo ruinós y quant injust es lo tribut de consums; y que junt ab altrás cosas no menos injustas que las ja ditas, son com una llosa de plom, que si prompte, ben prompte, no us deslliureu de son pes, aviat us xafará á tots.

Fixeuvos bé en lo que fan vostres gèrmans, los pagesos d' altrás parts d' Espanya, d' algun temps en aquesta part, pregunteho, sino, als de Valladolid, Palencia, Sevilla, Martorell, y altres, y veureu que 'l clamoreig, que 'l crit de la angunia es general, y ¿han de ser menos los de las provincias de Lleyda y Tarragona? ¡Ah! no ho esperém de vosaltres.

En nom de vostres interessos compromesos, de vostra dignitat escarnida y de vostra salut sempre en perill, vos convidém, y encara mes, vos emplassém, á fi de que no feu falta al avans dita gran reunió-manifestació, ja que d' ella ha de venir, posanthi cadescú lo que per la seva part li toqui, la veritable redempció de la tan abatuda com suferta classe, la pagesia.

Lo comité.—Marqués d' Olivart, president; Pau Ricart, Joseph Manuel Sans, Antoni Aixalá, Joseph Gené, Antoni Bardia, Joan Semente, Celestí Ferrerons, Pere Benet, secretari.»

Segons se 'ns ha manifestat, la «Lliga Agraria de Barcelona» s' associá ab verdader gust á tan important acte, com á tots los que 's realisin á favor de la abatuda agricultura y que tendeixin á millorar la seva sort.

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

Utilitat que reporta á la agricultura la conservació dels aucells y respecte que deu tenirse's per tal motiu.

V. (Continuació.)

¿Qué han fet los goberns de las nacions y certámens científichs, pera protegir y fomentar los aucells?

Alemania.— Aquesta nació imposa la multa de 25 pessetas al qui mati un aucell: aixis ho diu *El Porvenir* de Mallorca en la página 250 del any 1875.

Los Congressos alemans no paran de cridar la atenció del Govern sobre la necessitat de celebrar tractats internacionals pera la protecció dels animals útils com pot veure's en la següent acta de sessions:

ACTA.

Lo 26º Congrés dels agricultors y selvicultors alemans celebrat lo dia 24 de Desembre de 1866 s' ha dirigit als goberns alemanys sollicitant la celebració de tractats entre élls y 'ls Goberns estranjers especialment los de Fransa, Austria, Suissa, Espanya, Portugal, Italia y Grecia.

En los convenis podria estipularse que 'ls Goberns se comprometessin á dictar disposicions, ya per la vía legislativa, ya simplement per bandos de bon govern prohibint baix pena de multa la cassa, extermini ó comers dels animals útils.

Fransa — A últims del sigle passat, diu D. Lluís Pou, se feu de moda á Fransa lo declarar guerra als aucells, acusantlos d' ésser nostres mes terribles enemichs; personas de gran válua se mostraban implacables ab élls; sens péndrers la molestia d' aduir probas, fulminaban contra élls acussacions tremendas. Bosc sens inmutarse elevaba á milions d' hectólitres lo blat menjat per los pardals; aquesta xifra eloqüent, si fos exacta, justificaba lo crit de guerra y extermini als habitants dels ayres. Pero vingué lo célebre Prébost y volgué apoyarse

en fets y no en hipòtesis, estudià la qüestió com ya havem es-
plicat avans y reconegué la utilitat dels aucells en la agricul-
tura.

En 1839 los prefectes del Haute-Saône y del Gard prohibiren
per medi d' un decret la cassa d' aucells ab filats, llassos y ab
tots aquells altres medis empleats pera sa destrucció. Aquesta
prohibició debia regir en totes las estacions del any fins que
no s' ordenés altra cosa. Aquest decret fou motivat per los
danys que ocasionaban en las hortas y fins en los boscos un
sens fi d' orugas que aparegueren alashoras.

Los agricultors y horticultors del Haute-Saône feren suscrip-
cions pera recaudar fondos, á fi de repartirlos entre 'ls gen-
darmes, guardias rurals, y guarda-boscos, que s' haguessin
distingit en lo descubriment dels contraventors d' aquestalley.

Creym que fou en 18 d' Agost de 1840 quan lo prefecte dels
Vosges dirigí una circular als batlles manifestantlos que 's
suposaba que la multiplicació creixent de las orugas que s'
observaba, era deguda á la falta d' aucells, y per lo tant los
encarregaba á fi de remediare aquesta plaga, que privessin la
destrucció dels mateixos vigilant si 'ls que cassaban portaban
lo corresponent permís y procurant que 'ls guardas complissin
ab son deber. Aixís mateix los manaba que no permetessin
l' ús de cap dels medis inventats pera destruir los aucells:
pera conseguirho encarrega que 'ls agents forestals usin de
rigor. Los hi diu qu' es necessari que la autoritat municipal
s' abstingui per alguns anys dels arrendaments de las cassas
(*petites chasses*) en los boscos comunals y de renovar aquells.

GUILLEM J. DE GUILLÉN GARCÍA

(Continuará)

MERCATS FIRAS Y CULLITAS.

Ager. — L' Ajuntament d' aquesta població ha acordat cele-
brar tots los anys. comensant al present, una fira de bestiar de
totas classes que tingué lloch los dias 3 y 4 del present mes, y
ampliar la antigua de bestiar porquí que 's celebra los dias 8,
9 y 10 de Desembre á totes las demás especies y articles.

Alcañiz — No es cert, segons *El Eco del Guadalope* d' Alcañiz
que la cullita del blat al Baix Aragó se presenti aquest any
abundantíssima. Per be que acompanyi 'l temps no arribará á
mitja cullita, degut aixó á las péssimas condicions en que 's feu
la sembradura y mes que tot á la cruesa del hivern que hem
atravessat.

Bruch.—S' ha iniciat un poch la puja en lo vi pagantse las classes bonas, de 20 á 25 pessetas y las mes inferiors de 10 á 17.

La brotada s' ha avansat á causa dels últims dias de bonansa vejentse ja molts rahims.

Inca (Menorca).—Lo mercat del dijous se veje bastant desanimat; apenas s' hi presentaren fruyts y bestiar, essent per lo mateix de molt poca importancia las transaccions que 's realisaren

La Bisbal.—Blat, á 17 pessetas quartera de 80 litres. — Ordi, á 7. — Cibada, á 6. — Ciurons, de 15 á 30. — Vessas, á 13'50. — Llovins, á 8. — Fabas, á 11. — Blatdemoro, á 11. — Mill, á 12. — Monjetas, á 21. — Panís, á 10.

Premiá de Dalt.—Aquest any havém tingut regular cullita de vi, garrofas y taronjas, pero la poca demanadissa d' aquets articles y son baix preu, fa que 'ls propietaris y parcers atravessin una situació ben critica per no poder fer diners de sas cullitas.

Puigcerdá.—Blat, á 25 pessetas la carga. — Ordi, á 17. — Patatas á 7. — Moltó, á 1'75 pfas. la carnicera. — Badella, á 1'25. — Bou, á 1'25. — Tocino, á 3. — Id. sech, á 2. — Llangonissa seca, de 4 á 6.

Reus.—Lo temps segueix sent variable. Lo carís atmosféric cambia á cada moment. Son raras los dias en que no caiguin dos ó tres ruixats. A una caló sofocant segueix un aire fret y humit impropí de la estació que atravessém.

Los camps se ressenten de la temperatura y la vegetació está tan atrassada que 'ls ceps fins ara no han comensat á treure algun brot. Cada any se vá notant un retrocés en la entrada de la primavera, y aquest ha superat á tots los anteriors. En lo mercat se veyen anys endarrera abundancia de llegums primarencas, y avuy son raríssimas y 's pagan á preus fabulosos.

Temém que á l' hivern seguirá l' estiu. La primavera haurá passat per alt.

Concurrencia regular, algunas tranzaccions, mes la calma segueix manifesta.

Acollana: Se compran bonas partidas y s' embarca sovint algun carrech pera Inglaterra, pero los preus segueixen sens oscilacions de 21 á 21 1/4 pesetas lo sach de 58'40 kilos, tipo pera embarcar; classe bona val 2 pesetas mes. Lo grá de segona se coloca de 7 á 7 1/4 duros, observantse alguna petita deman-

da. Si continua comprantse com ara, aquet fruyt quedarà bastant reduhit d' existències.

Atmetlla: No hi ha diferència en lo mercat anterior, s' han presentat algunes partides de *esperansa* de poca importància que s' col·locaren al entorn de 14 1/2 duros, essent bona classe; tipus fluixos no valen mes enllà de 13 à 13 1/2 duros ab pocas ganas de comprar per faltar demandas, no obstant de trobarse bastant desprovehida la plassa de aquest fruyt La *comuna* se ha fet à 11 1/2 y à 12 duros la *Uargueta*. De *planeta* no n' hi há, y la *mollar* continua de 8 3/4 à 9 duros lo sach de 50'40 kilos ab pocas tranzaccions

Olis: Están animats, y s' pagan de 13 à 13 1/2 rals quartà classe bona de arrieria, de 14 à 15 1/2 los de Urgell y los fins d' aquesta comarca valen de 17 à 18 rals.

Vins: Se compra ab bastanta activitat particularment en los pobles del priorat que las partides bonas han anat desapareixent. Los preus en aquell pays son de 27 à 30 pessetas y de 25 à 27 las classes primas.

Fasols: Escassos, pocas foren las partides que s' presentaren en lo mercat, pagantse de 26 à 27 pessetas los valencians.

Tremp — Blat, de 16'25 pessetas à 17. — Ordi, de 8 à 9. — Blat demoro, à 9. — Patatas de 6 à 7'50. — Monjetas de 17 à 18. — VÍ, de 7 à 8. — Oli, de 10'50 à 11.

Verdú. — Ha acabat la fira de Verdú havent sigut escassa la concurrència y tan contadas las transaccions, que sols s' han despatxat 500 guias pera lo bestiar mular, essent aixís que altres anys s' havia elevat la xifra à 4000.

Vich. — Xexa, à 14 pessetas quartera. — Forment, à 13. — Mes tall, à 11. — Ségol, à 10. — Ordi, à 7. — Cibada, à 6. — Espelta, à 5. — Blatdemoro, à 9'50. — Fajol, à 9. — Fabas, 10'50. — Llegum, à 12'50. — Fasols, à 14. — Mill, à 10. — Ciurons, à 14.

VINS.

La direcció de las aduanas francesas ha dispensat del certificat d' origen à las mistelas que evidentment sigan producte espanyol; pero en cambi, continúan los duptes respecte à la aplicació que en ellas se fassi de la célebre circular Pallain.

La nota oficial que insertarem en nostre número del dissapte passat declarava que las mistelas de ví, si s' reconeix que se 'ls hi ha afegit esperit, están baix las prescripcions d' aquella circular, pero sembla que han sigut tantas las queixas y reclamacions presentadas contra aquesta interpretació de la Aduana de Cete que s' han demanat novas instruccions à la direcció de aduanas

Heus aquí com esplica lo *Journal Commercial et Maritime*, la mida restrictiva adoptada per la Aduana de Cette.

«Pera sa fabricació, diu, las mistelas contenen necessariament alcohol (esperit) afegit, y s' havia preguntat si aquesta especie de vins disfrutaria d' una excepció. Segons las indicacions dels périts químichs de la Aduana s' ha provat que baix lo nom de mistelas, y aprofitant la excepció que sembla se 'ls hi concedia, s' introduhirian á Fransa mistelas suposadas que no son altre cosa que aixarop de figas, ó de dátils, afegits de esperit, per arribar al resultat que s' obté ab lo most de rahims. També s' ha provat que no deixarian d' introduhirse vins blanchs carregats d' esperit pera convertirlos en mistelas, y los químichs previsors han rebut de la direcció aquesta resposta categórica: «las prescripcions de la circular s' entenen absolutament á tots los vins als que s' hi haja afegit esperit. sens que 's tinga en compte la naturalesa del vi, ni tampoch lo paper que desempenya l' esperit que se 'ls hi haja afegit.»

Aixó esplica perque las mistelas han sigut detingudas á sa arribada

Lo mateix diari diu: Que á última hora ha sabut que 'ls agents Comercials de Cette han demanat á la direcció general de aduanas novas instruccions, donchs lo comers desitja saber d' una manera certa á que atenirse y afegeix que aquestas instruccions arribarán probablement al mateix temps que las que s' esperan sobre 'ls vins d' Alger supost que també están en litigi. Mentres tant subsisteixen, y encara podem dir que aumentan cada dia, las dificultats qu' experimenta lo comers de vins entre Espanya y Fransa.

Fá temps havém indicat que un dels majors enemichs que s' aixecan contra nostra producció de ví es la d' Alger, ahont lo cultiu del cep ha prés en los últims anys grandíssim desentrotllo gracias al treball dels jornalers espanyols que periódicament passen á la colonia francesa á practicar las labors, per l' alicient que 'ls ofereix un bon jornal. y la falta de feynas en son pays natal.

Aquest any, com saben nostres lectors, la cullita de ví ha sigut ya molt important en l' Alger, y com per son clima l' avansa molt, ha fet ruda competencia en los mercats francesos als vins primerenchs que nosaltres hi enviém, y que obtenian bons preus. Aquesta competencia augmentará á mida que creixi la producció en lo Nort del Africa, ahont s' obtenen fàcilment vins petits que tenen bastanta analogía ab los nostres.

Per tot aixó devém fixar la atenció en aquet rival temible, estudiá son desenrrollo, las dificultats que pera éll trovi y las aspiracions dels vinicultors argelins, ab l' objecte de poguer apreciar be la influencia que pot tenir sa producció sobre certas provincias d' Espanya.

Com antecedents vos recordarém que, essent los vins argelins bastant semblants als vins petits que 's produheixen en algunas provincias espanyolas, se veyan precisats á reforsarlos ab grans quantitats d' esperit pera sa conservació, y pera que tinguessin los quinze graus cuverts qu' exigia lo comers; trovantse, per lo tant, en igual situació que alguns de nostres vins. Publicada la circular Pallain, que prohibeix la admissió á Fransa de vins afegits d' esperit, se vegé la impossibilitat d' enviar al mercat de la capital la majoria dels vins de la colonia, y se consultá si 'ls vius argelins devian subjectarse á lo disposat en la circular; consulta qu' encara no s' ha resolt

En aquest estat la cosa, s' ha presentat al consell de Jemmapes una moció que conté las peticions dels vinicultors argelins, y son las següents:

1.ª Que no s' apliqui als vins d' Alger la circular de Mr. Pallain, que prohibeix la introducció á Fransa dels vins que contingin mes de 15° 9 d' esperit.

2.ª Que 's posi immediatament en vigor l' ordre general del governador d' Alger que autorisa lo refors (alcoholisació) dels vins destinats á la exportació.

3.ª Que s' apliqui al Alger, avans de la próxima berema, la lley de 29 de Juliol de 1884, que autorisa als vinicultors francesos pera afegir á sos mostos sucre refinat, ab baixa dels drets que aquest satisfá.

4.ª Que en lo cas de renovarse lo tractat ab Italia, paguin los vins italians deu franchs per hectólitre, á sa introducció á Fransa.

5.ª Que al renovarse lo tractat de comers ab Grecia, s' elevin á trenta franchs los drets que actualment paga la pansa.

6.ª Que no 's consenti ni 's renovi cap tractat de comers mes enllá de 1892, en qual fetxa acaban tots.

7.ª Y per últim, que 's concedeixi als vinicultors argelins una prima, per lo menys de dos franchs per cada hectólitre de vi qu' exportin.

Las tendencias y lo alcans d' aquestas peticions que han sigut enviadas pera son estudi á las oficinas de colonisació, son tan claras, que nos estalvian de tot comentari.

Tinganlas prerents nostres culliters, las societats dedicadas á la protecció y foment de la riquesa de nostre pays y lo govern espanyol, per evitar los perjudicis que pot reportar á la vinitura de nostre pays en general, y molt especialment aquellas de sas provincias, quals vins son tan similars ab los d' Alger, que casi bé se confonen ab ells.

En altre cas la competencia será inevitable y ruinosa pera 'ls interessos de nostra pagesia.